

blev lagt til Grund for Erstatningen, saa at man paa den Maade gav vedkommende fuld Erstatning for den Jord og de Værdier, han skal aflevere. Naar man overvejer dette Spørgsmaal nøje, kommer man til det Resultat, at det ingenlunde bliver billig Jord, det kan det ikke blive, for det er ikke tilstrækkeligt at give Manden Betaling for Jorden, man maa selvfølgelig tage Hensyn til, at han ved at aflevere sin Jord staar med for store Bygninger; der er ingen Tvivl om, at det vil ske i mange Tilfælde, og det maa man tage Hensyn til. Resultatet vil derfor blive, at naar man vil optræde nogenlunde kulant overfor den paagældende, fra hvem man tager Jorden, bliver det ikke billig Jord, man erhverver paa den Maade. Det ser jo ogsaa lidt underligt ud, at man kan optræde overfor en Mand, fra hvem man tager Jord, paa den Maade, Landbrugsministeren har stillet Forslag om, saa at man i Tilfælde af, at en Landbruger, der har faaet en Tillægsparcel, sælger denne Tillægsparcel, indkasserer Fortjenesten, der- som han faar mere for den, end han har givet ifølge Ekspropriationsbestemmelsen, og man saa siger: at denne Fortjeneste skal gaa ind i Statskassen. Det maa dog være med lidt underlige Følelser, Landbrugsministeren afleverer denne Fortjeneste til Finansministeren og meddeler, at det egentlig er en Fortjeneste, som han har faaet ved at tage Jord fra en Mand til den Erstatning, der er fastsat gennem Lovbestemmelser her, og som ikke er en fuldstændig Erstatning; men Landbrugsministeren har altsaa faaet denne Gevinst ved, at der er faldet en Fortjeneste paa denne Parcel i den almindelige Handel. Man skulde synes, at i saadanne Tilfælde burde Fortjenesten afleveres til den, man har taget Jorden fra, men det staar der ikke noget om i Lovforslaget.

Der er jo mange Forhold at tage i Betragtning, naar man kommer ind paa hele Ekspropriationsspørgsmaalet. Der er først og fremmest Spørgsmaalet om Realkredit, og hvorledes det i det hele taget vil gaa med den, naar man kommer ind paa de Bestemmelser, som her foreslaas om Tvangsafstaaelse af Jord. Det forekommer mig ogsaa, at for en socialdemokratisk Regering er det det mærkeligste Tidspunkt at komme frem med et Lovforslag om Tvangsafstaaelse af Jord og Ekspropriation, thi det er jo en given Sag, at den Krise, vi nu staar i, i de kommende Tider vil medføre, at der vil komme tilstrækkelig megen Jord i det danske Marked; derom er der ingen Tvivl. Jeg er overbevist om, at inden ret længe —

maaske allerede i dette Øjeblik — er der adskillige, der vel i og for sig ikke har Lyst, men som bliver nødt til at sælge, fordi de ellers ikke vil kunne klare deres Forpligtelser. Derfor synes jeg, at selv for en socialdemokratisk Regering er det et mærkeligt Tidspunkt at fremsætte et saadant Lovforslag paa. Vi maa naturligvis for vort Vedkommende ligesom tidligere være imod denne fundamentale Bestemmelse om Ekspropriation. Naar Regeringen fremsætter Forslaget i denne Samling, maa det jo være, fordi den er besat af visse Tvangsforestillinger, og jeg tror, at Socialdemokraterne er inkurable her. Det er i Virkeligheden noget lignende, som naar vi staar overfor Mund- og Klovesygen, som vi talte om for nogen Tid siden, og hvor der ikke er hittet paa noget Middel endnu, man staar hjælpeløs deroverfor. Jeg tror, Socialdemokraterne indtil videre er fuldstændig inkurable paa dette Punkt. Der vil, som sagt — derom er der ingen Tvivl — komme tilstrækkelig Jord i Markedet, ikke mindst fra de større Ejendomme; og netop paa den Maade faar man den billigste Jord, ved at købe Arealer fra 50 til 100 Tønder Land fra denne eller hin Ejendom. Der vil komme Tilbud nok, det kan ærede Medlemmer være overbeviste om; nu skal vi se i den nærmest kommende Tid, om det ikke vil komme til at gaa saaledes.

En mere detailleret Gennemgang af Lovforslaget finder jeg slet ingen Anledning til, men der er naturligvis visse Ting, vi kan forhandle om. Jeg gør saaledes opmærksom paa, at i Forslag til Lov om Erhvervelse af Jord findes der i § 3 en Bestemmelse om, at naar Landejendomme af en vis Størrelse stilles til Tvangsauktion, skal Staten have en Forkøbsret. Det er jo Tanker, som vi ogsaa fra Venstres Side har været inde paa allerede for en hel Del Aar tilbage, og den Slags Ting kan vi naturligvis forhandle om i det kommende Udvalg.

Angaaende det andet Lovforslag: Forslag til Lov om Vilkaar for Overtagelse af Jord i offentlig Eje, vil jeg sige, at det jo i og for sig er rigtigt at samle de forskellige Bestemmelser, vi har, altsaa ikke alene Loven af 4. Oktober 1919, men ogsaa de forskellige Tillægslove, som vi har faaet i Aarenes Løb, i et enkelt Lovforslag. Men der er ogsaa i dette Lovforslag Bestemmelser af en saadan Karakter, at jeg bestemt maa tage Afstand fra dem. Der er bl. a. det Spørgsmaal, om man ikke skal opretholde — det mener man ikke fra Landbrugsministerens Side — Bestemmelsen om, at den, der skal ind i et saadant Brug og faar en